

EENE EEUWENOUDE EN
EEUWIG NIEUWE GESCHIEDENIS
door
J. H. VAN LINSCHOTEN

HARDERWIJK, H. A. BERENDS.
Prijs 7½ Cent, 25 Ex. f 1,50, 100 Ex. f 5.

Eene eeuwenoude en eeuwig nieuwe geschiedenis

DOOR

J A K O B.

't Was Kerstdag. De zaal, waarin de kinderen der Zondagsschool van den heer Meeuwsen 't feest van Jezus' geboorte zouden vieren, was gevuld. Niet slechts de leerlingen, maar verscheidene ouders en belangstellenden waren opgekomen, om deelgenooten der feestvreugde te zijn. Daar klonken op eens de liefelijke tonen van de serafine, die door 't dochtertje van den onderwijzer bespeeld werd, en de kinderen zongen, blij van hart, de van buiten geleerde verzen ¹⁾:

„o Gij, Kindjen in de kribbe,
Hooggelooft Godeszoon!
Open zelf mijn mond en harte,
Dat 'k U wijd' mijn jubeltoon.

Dat ik zinge van Uw liefde,
Die U uit den hemel bracht,
Ja, U droef naar 't somber aardrijk,
Tot een zondig menschgeslacht.

1) Deze dichtregelen kunnen gezongen worden op de wijze: Oostenrijksch volkslied of gezang 121.

o Wie kan Uw liefde vatten,
 Zoo onpeilbaar en zoo rijk,
 Die U d' aarde deed verkiezen
 Boven 't zalig hemelrijk?

Dat g' een kindje als ieder onzer,
 Gij, de Koning van 't heelal,
 In uw gadelooze ontferming
 U een krib koost in een stal?

Slechts om ons te willen redden
 Uit des duivels rijk en macht
 Wildet Gij den vloek wegnemen,
 Dien ons Adam's val aanbracht.

Zij geloofd, o Heer en Koning!
 Zij geprezen vroeg en spä!
 Ach! mijn woorden zijn te weinig,
 Om te roemen Uw gena!

Wat kan *ik* U wel voor gaven
 Nu als dankensoffer wij'n?
 Ach, mijn harte wilt Gij hebben,
 Dat zal thans tot krib U zijn.

Kom dan tot mij, arm verlaat'ne,
 Ook in dezen Kerstfeesttijd!
 Kom met liefde en met genade,
 Draag mij in barmhartigheid.

Help mij bidden, strijden, worstlen,
 Trek mijn hart ten hemel dan,
 Tot ik eens daarboven zingen
 En U eeuwig loven kan!"

Na 't gebed nam de onderwijzer 't woord en zonder dat hij de kinderen behoefde te verzoeken aandachtig te luisteren, begon hij hun 't volgende toe te spreken:

„'t Zal, mijne vrienden, weldra tweeduizend jaren geleden zijn, dat de gebeurtenissen, die ik u heden verhalen zal, hebben plaats gegrepen. Jeruzalem, hoewel zij bukte onder de ijzeren macht der Romeinen, was nog even trotsch en verwaten als eertijds. De overwinnaars hadden aan de stad haar tempel, haren godsdienst en hare priesters gelaten, en tot op zekere hoogte genoot zij nog, wat zij vroeger had; maar in plaats van in te zien, dat zij om hare zonde zich 't wreede juk op haar hals had gehaald, in plaats van zich voor God te vernederen, verwachtte zij verlost te worden en eens eene veel roemrijker natie nog te zijn dan ooit te voren.

„Al de nakomelingen van Aäron waren priesters. Natuurlijk waren zij buitengewoon talrijk geworden. Daar hunne bediening in den tempel zeer zelden noodig was, woonden velen hunner buiten, soms zeer ver buiten de stad, en begaven zich dan alleen derwaarts, als hunne beurt kwam, om gedurende eene week wierook op 't gouden altaar te branden en voor 't volk te offeren. Zacharias, van wien ik u eerst spreken wil, was, evenals zijne vrouw Elisabeth, hoogbejaard, en beiden zagen 't einde huns levens naderen, zonder 't geluk gehad te hebben een kind

te bezitten. Niet gemakkelijk hadden zij daarin berust. Jarenlang hadden zij om een zoon gebeden en gebeden, maar God hield zich als doof voor hen, zoodat hunne laatste hoop eindelijk onderging. In weerwil van zijn hoogen leeftijd liet Zacharias toch zijne geestelijke ambtsverplichtingen niet varen. Eens, door 't lot aangewezen om naar Jeruzalem te gaan, de heilige plaats te betreden, en op 't gouden altaar te reukofferen, had daar iets wonderbaars met hem plaats.

„De oude priester lag geknield voor 't altaar, terwijl de wierookwalm opsteeg, en bad. Eensklaps ontwaarde hij rechts van zich een engel en werd zeer verschrikt, maar de engel zeide tot hem: „Vrees niet, Zacharias, uw gebed is verhoord, uwe vrouw Elisabeth zal een zoon krijgen, dien gij Johannes heeten zult, en die vele kinderen Israël's tot den Heer uw God bekeeren zal.” In plaats dat deze woorden den priester met vreugde vervulden, trok hij ze in twijfel, zoodat nu de engel zeide: „Ik, Gabriël, die voor God sta, ben gezonden, om u deze dingen aan te kondigen, en omdat gij mijne woorden niet geloofd hebt, zie, gij zult stom worden en niet kunnen spreken, tot dit alles zal geschied zijn.” Weldra kwam Zacharias uit den tempel, en daar hij langer gebleven was dan gewoonlijk, wilde het volk, dat in het voorhof wachtte, weten, of hem iets overkomen was,

maar hij kon slechts door gebaren antwoorden: hij was stom! Toen aan 't einde der week zijn dienstwerk afgeloopen was, keerde hij naar huis terug en verhaalde door teekenen aan zijne vrouw, wat hem in den tempel wedervaren was. Zes maanden nadat Gabriël met Zacharias gesproken had, werd hij door God naar eene jeugdige nicht van Elisabeth, Maria geheeten, gezonden. Deze woonden zeer ver van Jeruzalem in een stadje Nazareth, dat op de helling van een met bloemen beplanten heuvel gebouwd is. Dit plekje, bekoorlijk door zijne ligging, was jammer genoeg, door eene bevolking bewoond, die voor 't meerendeel van God vervreemd leefde. Nochtans was Maria aan een vroom jonkman Jozef verloofd. Toen Gabriël bij Maria kwam, sprak hij tot haar: „Wees gegroet, gij begenadigde, de Heer is met u, gij zijt gezegend onder de vrouwen!” In weerwil van deze liefelijke woorden was Maria toch ontroerd, en zij vraagde zichzelve af, wat dit zeggen wilde. Toen ging de engel voort met haar aan te kondigen, dat zij weldra een zoon zou ontvangen, die Jezus moest heeten; want Hij zou de Zaligmaker der wereld zijn, en men zou Hem ook den Zoon des Allerhoogsten en Zoon van God noemen. Hij zeide haar nog, dat hare nicht Elisabeth ook een zoon krijgen zou, en nadat Maria al zijne woorden geloovig aangenomen had, ging hij van haar weg. Toen maakte zij zich

dadelijk op, om hare nicht te gaan bezoeken.

„'t Was voor eene vrouw alleen wel wat ver, om deze reis te doen; want spoorwegen, diligences of andere gemakkelijke middelen van vervoer waren er toen nog niet. Maar Maria zag niet tegen de dertig uren op, die zij had af te leggen; misschien reed zij ook wel op een ezel, en na eenige dagen kwam zij gezond en wel bij Zacharias en Elisabeth aan. Zoodra deze hare jeugdige nicht zag, begon zij, door den Heiligen Geest gedreven, een schoonen lofzang aan te heffen, die aldus luidde: „Gij zijt gezegend onder de vrouwen! En wat overkomt mij, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt!” Bij 't hooren dezer woorden was Maria zeer verbaasd; want nu begreep zij, dat Elisabeth van al de wonderbare dingen, die aanstaande waren, reeds wist. En zijzelve, door den Geest gedreven, stemde toen ook een schoon lied aan: „Mijne ziel maakt groot den Heer, en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker; want Hij heeft de nederigheid Zijner dienstmaagd aangezien; zie van nu af zullen alle geslachten mij zalig spreken!” Maria was nederig, zij dacht er niet aan, dat 't om hare braafheid of wijsheid was, dat God haar verwaardigde de moeder des Heeren te zijn; integendeel zij wist, dat 't alleen een verbeurde zegen mocht heeten. God wederstaat den hoovaardige, maar den nederige geeft Hij genade. Maria bleef drie maanden

bij hare nicht, en wij kunnen ons best voorstellen, welk genot zij samen smaakten, ondanks 't verschil in leeftijd. Maar er was een nauwere band, die hen vereenigde: beiden zouden moeders worden van kinderen, die door een uit den hemel gedaalden engel waren aangekondigd. Allerlei vragen zullen zich ongetwijfeld aan haar voorgedaan hebben: Wat zullen 't voor kinderen zijn? Hoe zullen wij ze moeten opvoeden? Zullen zij, en in hoeverre van andere verschillen? Zacharias kon zich in al deze gesprekken niet mengen; hij bleef stom. Wat zal de tijd hem lang geschenen hebben! Eindelijk vertrok Maria weer naar Nazareth, en weldra schonk God aan Elisabeth 't haar beloofde kind. Toen de bloedverwanten en vrienden van Zacharias deze buitengewone tijding hoorden, kwamen zij daarover hunne vreugde betuigen, en acht dagen later vereenigden zij zich daar weer, om 't kind te besnijden, 't God toe te wijden en 't een naam te geven: „Men moet 't kind Zacharias heeten naar zijn vader,” zeiden eenigen. — „Neen,” antwoordde Elisabeth, „'t zal Johannes heeten.” — „Wel waarom? er is niet één uwer bloedverwanten, die zoo heet.” — En toen Elisabeth bleef aandringen, zag men in, dat men den vader moest laten beslissen. Men bracht den ouden priester een schrijftafeltje en eene stift en vraagde zijn oordeel. Tot aller groote verbazing schreef hij: „Johannes is zijn naam.” In hetzelfde

oogenblik werd zijne tong los, en hij begon God luide te prijzen en te danken voor de aanstaande komst van den Messias. Hij profeteerde ook aangaande zijn eigen zoon, dat hij vóór 't aangezicht des Heeren gaan zou, om voor Hem den weg te bereiden. Toen al de genoodigden dat hoorden, werden zij met vrees vervuld en zeiden: „Wat zal toch dat kindeken wesen?” Zes maanden na den terugkeer van Maria in Nazareth moest zij eene andere reis ondernemen. Maar ditmaal deed zij die niet alleen; zij was met Jozef ondertrouwd. Beiden vertrokken naar Bethlehém, waar zij moesten heengaan om beschreven te worden. Een Romeinsch keizer, Augustus geheeten, had bevel gegeven, dat men al de bewoners van zijn rijk zou tellen. Al de Joden waren derhalve verplicht, ieder naar zijne eigene stad of naar zijn eigen dorp te gaan, om er zich te laten inschrijven. Maria en Jozef, beiden afstammelingen van koning David, moesten daarom naar Bethlehém, waar hun geslacht oorspronkelijk had gewoond. Op een avond bereikten zij heel vermoeid het doel hunner reis, maar hoezeer ook verlangende om uit te rusten, konden zij, helaas! geen plaats in eene of andere herberg vinden. Zoo'n groot getal andere reizigers was vóór hen reeds gekomen, dat alle plaatsen waren ingenomen, en zij moesten nog tevreden zijn, een onderkomen in een stal te kunnen krijgen. En zie, dienzelfden nacht koos God,

om Maria 't beloofde kind te schenken. Er was, hoe schamel en pover ook, toch nog deksel en kleeding voor hem, zoodat men hem in doeken wond en in eene met hooi gevulde kribbe neerleide. Niemand van de vreemde reizigers, die in de herbergen en stallen waren, wist, wat deze kribbe bevatte, maar in 'tzelfde oogenblik werd dat geopenbaard aan arme herders, die op de velden waren, om de wacht bij hunne kudde te houden. Eensklaps werden zij verrast door een verblindenden glans, en toen zij hunne oogen opsloegen, zagen zij een engel in schitterend licht, die tot hen zeide: „Ziet, ik verkondig u groote blijdschap. Heden is u in de stad Davids, de Zaligmaker, Christus de Heer geboren.” Vervolgens verscheen eene menigte andere engelen voor de oogen der herders, die God loofden: „Eere zij God, in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!” O wat moet het mooi geweest zijn de engelen zóo te hooren zingen! Maar 't duurde slechts een oogenblik; weldra voeren deze hemelgezanten weer naar de verblijven van 't ongeschapen licht, de lichtglans verdween, en 't werd weer even somber als te voren. De herders zouden bijna alles voor een droomgezicht hebben kunnen houden; maar de eerste engel had hun stellig gezegd, dat 't Kindeken, dat de Christus, de Zaligmaker was, zich te Bethlehem bevond en in eene kribbe lag. Zij zeiden derhalve tot elkander: „Laat

ons derwaarts gaan en zien, wat de Heer ons heeft kenbaar gemaakt." Zonder een oogenblik te verliezen, laten zij hunne kudde op de velden, en vinden weldra den stal, waar de ouders bij hun jonggeborene zaten. Zij vertelden aan allen, die daar waren, wat de engel hun gezegd had. Nadat zij den Kleine gezien, gekust en Hem hunne dankbare en ootmoedige hulde gebracht hadden, vertrokken zij weer en spraken allen, die zij ontmoetten, over de groote dingen, die zij gehoord en gezien hadden. Iedereen verwonderde zich over dat bericht, maar al vergaten wellicht velen die heerlijke en liefelijke dingen maar al te spoedig, Maria evenwel bewaarde en overlegde ze in haar teeder hart, en wijdde al hare moederzorgen aan haar lief kindje.

„Waar ik u nu, mijne jeugdige vrienden, 't heerlijk verhaal van Jezus' geboorte medegedeeld heb, daar ligt mij nog eene korte vraag en eene vriendelijke bede op 't hart. — In hoeverre gelijkt gij op die herders? Ook tot u, komt heden 't woord van den engel: U is geboren Jezus Christus, de Zaligmaker van arme zondaren. Hebt gij u ook heden hierheen begeven, om de heerlijkheid Gods te zien? Is er eene innige behoefte in uw harte, om alles voor Hem te verlaten, Hem uwe ootmoedige hulde te bieden, Hem uw hart te geven, voor Hem te leven, Hem steeds met lichaam en ziel aan te hangen, Hem te verheer-

lijken in handel en wandel en anderen getuigenis te geven, welke heerlijke dingen uw deel zijn geworden? Of is 't met u, zooals met velen, die de boodschap van den engel onverschillig laat? O wat ik u bidden mag, haast u, om, terwijl gij Gods stem hoort, tot Jezus te gaan en Hem ootmoedig te smeeken, dat Hij u genadig zij en zijn aanminnigen blik op u sla, zoodat gij aan Hem verbonden wordt voor tijd en eeuwigheid. Verloren te gaan, (met de wetenschap dat er een Verlosser is, die u redden kan en wil, is eene ontzettende gedachte! Daarom, mijne kinderen, 't laatste versje van 't gezongen lied tot eene dagelijksche bede gemaakt, en de Heer, 't Kindeken in Bethlehem's kribbe, zal u in ontferming en genade aannemen."

Na dit woord werden den kinderen eenige versnaperingen, bijbeltjes en andere boeken uitgedeeld, en weer stemden de kleinen 't volgende lied aan:

„Naar omhoog! ten hemel aan!
 Dat zal mijne leuze blijven.
 Ik wil allen ijden waan
 Door 't mij wachtend lot verdrijven.
 Naar den hemel is mijn lust,
 Tot ik aanland aan die kust!"

De Heer Meeuwsen dankte thans den Heer in gevoelvolle woorden voor deze genotvolle feestviering,

droeg zijne kinderen aan Hem op, en liet bij 't uitgaan aan de deur aan ieder zijner zondagsscholieren nog een lekker stuk sinterklaas geven. Niet licht zou deze Kerstdag door 't kleine volkje vergeten worden.

